

1. Beskrivning av åtgärdsområde Kalmar - Snärjebäcken och Nävraån

1.1 Geografi och vattenförekomster

I detta åtgärdsområde ingår avrinningsområdet för Snärjebäcken (huvudavrinningsområde nr 76), kustområde Nävraån (kustområde nr 75/76), och kustområde Kalmar (kustområde nr 76/77) med vattendragen Åbyån, Surrebäcken och Törnebybäcken. Även det utanföriggande kustvattnet (Bockskärs skärgård, S n Kalmarsund och Västra sjön) ingår i åtgärdsområdet (Figur 1.2).

a. Naturgeografisk beskrivning av åtgärdsområdet

Kustområde Nävraån (75/76)

I detta kustområde mellan huvudavrinningsområdena Alsterån och Snärjebäcken finns tre mindre vattendrag och Nävraån är det största. I området finns inga sjöar och den totala arealen är 113 km² (SCB, 2005). De norra delarna av området tillhör Mönsterås kommun och de södra delarna Kalmar kommun. I Nävraån finns flodkräfta och här växer även den för regionen ovanliga gråalen. De södra delarna (Skäggenäs) berörs av riksintresse för naturvården och kulturmiljövården.

Snärjebäcken (76)

Snärjebäcken har ett avrinningsområde som är 285 km² (SCB, 2005). Källområdet ligger kring Stensjön i Nybro kommun och ån sträcker sig ner genom Kalmar kommun innan den mynnar i kustvattenförekomsten Bockskärs skärgård i Kalmarsund. I Kalmar kommun ansluter Norrebäcken vid Bölebro och Torsbäcken nedströms Rockneby. I samband med Norrebäckens anslutning byter vattendraget namn till Ryssbyån. I de övre delarna förses Snärjebäcken med vatten från Alsterån via en bifurkation. Sitt namn har vattendraget troligen fått för att man förr ofta snärjde fisk i Snärjebäcken.

I de övre delarna av avrinningsområdet dominerar skog och Snärjebäckens källområde är försurningskänsligt p g a låg buffringkapacitet i berggrund och jordlager. Stensjön samt en sträcka av vattendraget är målområde för kalkning och Stensjön har kalkats sedan 1984 (Länsstyrelsen Kalmar län, 2011).

Stensjön är en förhållandevis grund sjö med ett rikt fågelliv och sjömaden söder om sjön är ett våtmarksområde av riksintresse för naturvården och ingår i den nationella myrskyddsplanen (Nybro kommun, 1994; Naturvårdsverket, 2007). Värdena i Snärjebäcken är relativt dåligt dokumenterade men utöver förekommer längs vattendraget och havsöring leker i de nedre delarna. Vidare rinner Snärjebäcken genom ett kulturlandskap med höga naturvärden och bäcken kantas av betesmarker och våtmarker. Även mindre sumpskogar finns längs vattendraget. Åsträckan från Rockneby till mynningen rinner genom ett område av riksintresse för kulturmiljövården och mynningsområdet är klassat som riksintresse för naturvården.

Kustområde Kalmar (76/77)

I detta kustområde mellan huvudavrinningsområdena Snärjebäcken och Ljungbyån finns flera mindre vattendrag bl a Åbyån, Surrebäcken (även kallad Förlösabäcken), Kläckebergabäcken och Törnebybäcken (från norr till söder). Samtliga vattendrag mynnar i Kalmarsund. I

området finns inga sjöar och den totala arealen är 334 km² (SCB, 2005). De västra delarna med stora sammanhängande skogsområden ligger i Nybro kommun och de mer kustnära delarna med jordbrukslätt, enstaka små skogsområden och tätorter i Kalmar kommun. Längs kusten övergår jordbrukslätt i flacka strandängar med grunda vattenområden.

Större delen av Skäggenäshalvön ingår i riksintresse för naturvården (Länsstyrelsen Kalmar län, 1997). Rafshagsviken vid Åbyåns mynning, med omgivande landskap är ett av de värdefullaste kustpartierna norr om Kalmar. Det är både botaniskt och ornitologiskt intressant. Uppströms i Åbyåns avrinningsområde finns värdefulla kärr (Naturvårdsprogram för Kalmar kommun, 1997). Mellan Åbyån och Surrebäcken finns ett stort sammanhängande herrgårdslandskap med Stävlö gods och ekhagar. Söder om Surrebäcken finns ett stort sammanhängande våtmarksområde, Stävlö vassar, med ett rikt fågelliv och bl a brun kärrhök. Ursprungligen var området ännu större men det är utdikad för att vinna jordbruksmark. Öster om Stävlö vassar ligger välbesökta Horsö-Värnsnäs naturreservat. Inom detta omväxlande kustparti finns olikåldrig barrskog, hagmarker och öppna strandängar samt fridlysta ekar (Länsstyrelsen Kalmar län, 1997). Kusten mellan Kläckebergabäcken och Törnebybäcken utgör Kalmar tätort.

Figur 1.1. Snärjebäcken. och Surrebäcken. Foto: Mattias Persson och Tommy Gustafsson

Kustvattnet

Stora delar av kuststräckan berörs av riksintresse för kust och skärgård. Kustvattenförekomsten Bockskärs skärgård karaktäriseras av moränskärgård (Ljungnäs moränskärgård) och är av riksintresse för yrkesfiske. Västra sjön har ett skyddat läge från vind och vågexponering och har stor påverkan från landbaserade källor. Längs hela kuststräckan finns flera områden som bedöms ha hög potential som rekryteringslokal för gädda och abborre. I de norra delarna finns även områden dominerade av kransalger (Länsstyrelsen Kalmar län, 2003:19).

b. Ekonomisk-geografisk beskrivning av avrinningsområdet

Kustområde Nävraån (75/76)

Befolkningsstätheten i kustområde Nävraån är låg, 9 individer/km², och det finns inga tätorter. Området domineras av skogsmark (66 %) och betes och åkermark utgör 22 % (SCB, 2005). Djurhållningen i kustområdet var 2005 ca 1350 djurenheter och växtodlingen dominerades av vall följt av spannmål och betesmark (SCB, 2005). I området finns inga större industrier eller

verksamheter med utsläpp till vatten och det finns heller inte några dokumenterade dammar eller andra vandringshinder i Nävraån.

Snärjebäcken (76)

Även i Snärjebäckens avrinningsområde är befolkningstätheten låg (6 individer/km²) och den största tätorten är Rockneby. Markanvändningen domineras av skog (79 %) och med mycket jordbruksmark kustnära (8 %; *SCB, 2005*). Djurhållningen i avrinningsområdet var 2005 ca 1100 djurenheter och växtodlingen dominerades av spannmål, vall och betesmark (*SCB, 2005*). I avrinningsområdet finns inga industrier men några bergtäkter samt Bäckebo reningsverk med utsläpp till vatten. Vandringshinder för fisk finns på fyra ställen i Snärjebäcken och samtliga utgörs av dammar.

Förutom höga geologiska, botaniska, ornitologiska och entomologiska värden i området kring Stensjön (Sjömaden) i avrinningsområdets övre del har Stensjön även ett stort värde för rekreation. Dackeleden passerar sjön och fisket är upplåtet. I området finns också Stensjöns fiskevårdsområde (*Nybro kommun, 1994*). Kalmar Sportfiskeklubb arrenderar en del av Snärjebäcken vid Ebbegärde. Laxfisk, framför allt regnbåglax, sätts ut kontinuerligt. Fisket är öppet för allmänheten (fiskekort).

I avrinningsområdet finns två vattenskyddsområden (Knivingaryd och Bäckebo), vilka båda är grundvattentäkter. Det finns även två vattentäkter (Rockneby och Läckeby) som saknar skydd.

Kustområde Kalmar (76/77)

Befolkningstätheten i kustområde Kalmar är 143 individer/km² och Kalmar är den största tätorten. Markanvändningen utgörs bl a av skog (51 %), åker (22 %) och betesmark (6 %; *SCB, 2005*). Tätort utgör 2 % av markanvändningen (*SMHI, 2011*). Vattendragen passerar tätorterna Läckeby (Åbyån), Lindsdal (Surrebäcken/Förlösabäcken) och norr (Kläckebergabäcken) respektive söder (Törnebybäcken) om Kalmar. Alla vattendragen är hårt belastade av utsläpp från bl a lantbruk, industrier och bostadsområden. I området finns även förorenad mark i form av både nedlagd och pågående verksamhet (avfallsupplag, trafik, industrier mm). Samtliga vattendrag i området visar påverkan av närsaltshalter och organiskt material. Högst halter har uppmätts i Törnebybäcken.

Djurhållningen i avrinningsområdet var 2005 ca 7700 djurenheter och växtodlingen dominerades av spannmål följt av vall (*SCB, 2005*). Det finns en dokumenterad damm i Åbyån. Hela kuststräckan har stora värden för rekreation och används flitigt för fritidsfiske, båtutrustning och annan rekreation. Stora delar av åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån är påverkat av markavvattningsföretag, vilket påverkar morfologi och hydrologi. Påverkan är störst kustnära och totalt uppgår ytan av markavvattningsföretagen till 12,5 % av åtgärdsområdets areal.

Generellt har åar och sjöar i området haft en stor betydelse ur ett kulturhistoriskt perspektiv (*Vattenmyndigheten för Södra Östersjön, 2012*). I de nedre delarna av åarna finns många stenåldersboplatser lokaliserade och sannolikt har bland annat fisket varit en bidragande orsak. Området kring åarna utvecklades här snart till betydande centralbygder, vilket bland annat avspeglas i gravfält och andra fornlämningar och förhållandevis stora byar med förhistoriska ortnamn. Utmärkande i åtgärdsområdet är den stora mängden storgårdar och herrgårdar som merparten ligger vid vattendrag och/eller kusten (Ebbetorp, Barkestorp, Kläckeberga, Kärrstorp, Stävlö, Björnö, Svartingstorp, Läckeby, Rysslund m.fl;

Vattenmyndigheten för Södra Östersjön, 2012). Historiskt har sjöar och vattendrag också haft betydelse för försvar och manifestation. I närheten av Kärrestorp finns en fornborg, troligen från järnåldern, som varit omgiven om sankmarker (numera utdikad och uppodlad mosse). Vattendragen har även utgjort barriärer, som man behövde ta sig över. Inom åtgärdsområdet finns många broar som belyser detta. Flera av dem har höga kulturhistoriska värden, såsom stenvälvbron över Snärjebäcken mellan Bäckebo och Binnaretorp. Ibland har vattendragen använts som naturliga administrativa gränser. Ett exempel från området är Nävraån, som blev socken-, och sedermera, kommungräns. För mer information kring vattnets kulturhistoriska betydelse, se *Vattenmyndigheten för Södra Östersjön, 2012*.

c. Vattenförekomster i åtgärdsområdet

I åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån finns 13 utpekade ytvattenförekomster, varav 9 är delsträckor av åar och bäckar inkluderat mindre sjöar och dammar ("vattendrag"), 1 sjö och 3 kustvattenförekomster (Figur 1.2). Antalet utpekade grundvattenförekomster i åtgärdsområdet är 4 och de är alla belägna längs Bäckebo-Rocknebyåsen. Majoriteten av vattendragen (5 st), samt Stensjön tillhör Snärjebäckens avrinningsområde. I kustområde 75/76 finns 1 vattendrag (Nävraån) och i kustområde 76/77 finns 3 vattendragsförekomster (Törnebybäcken, Surrebäcken och Åbyån). I området finns dessutom 23 vattendrag och 4 sjöar registrerade som "övrigt vatten" i databasen VISS.

1.2 Vattnets kemiska, kvantitativa och ekologiska status

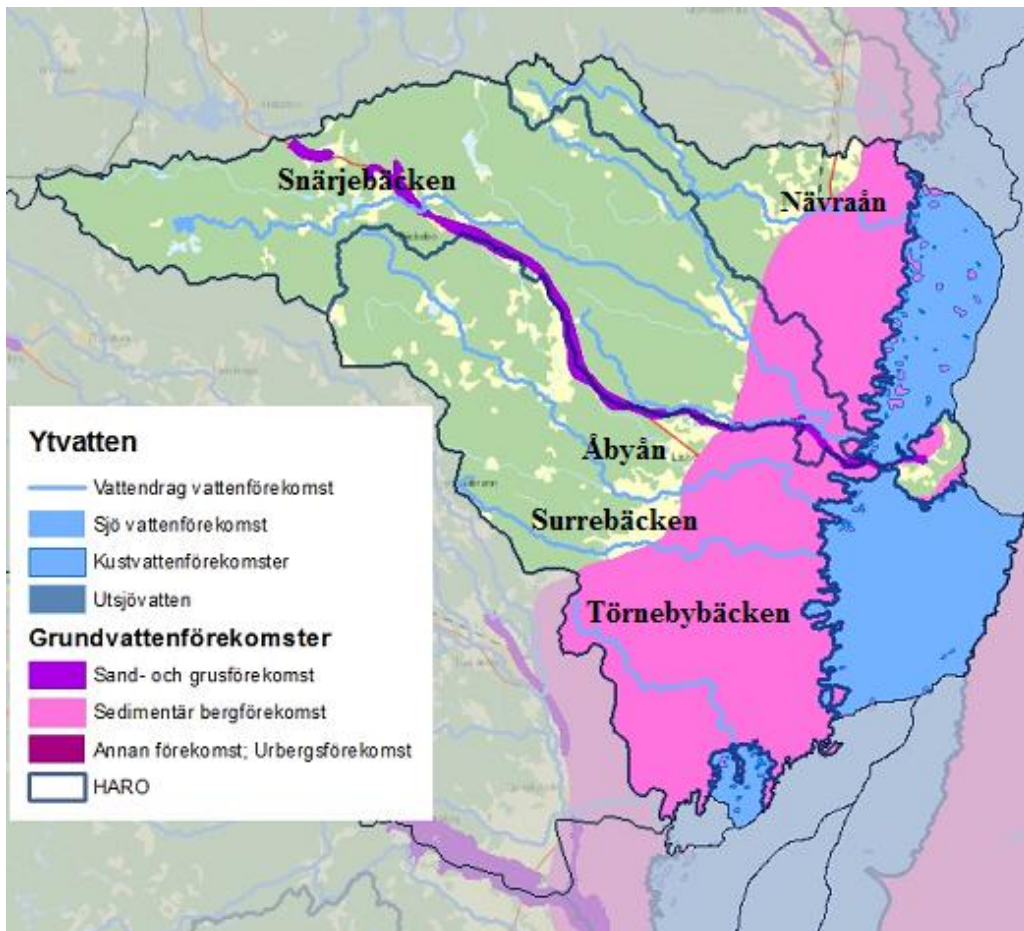
I alla vattenförekomster har miljötillståndet bedömts och graderats i form av statusklassning. Ytvattnet, d v s sjöar, vattendrag och kustvatten har statusklassats utifrån ekologisk och kemisk status. Ekologisk ytvattenstatus graderas i en femgradig skala. De fem statusklasserna är: hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig status. Kemisk ytvattenstatus klassificeras som god status eller som uppnår ej god status och baseras på koncentrationer av utpekade ämnen som är upptagna på listan över prioriterade ämnen. Grundvatten klassas utifrån kemisk och kvantitativ status i klasserna god eller otillfredsställande.

a. Övervakning

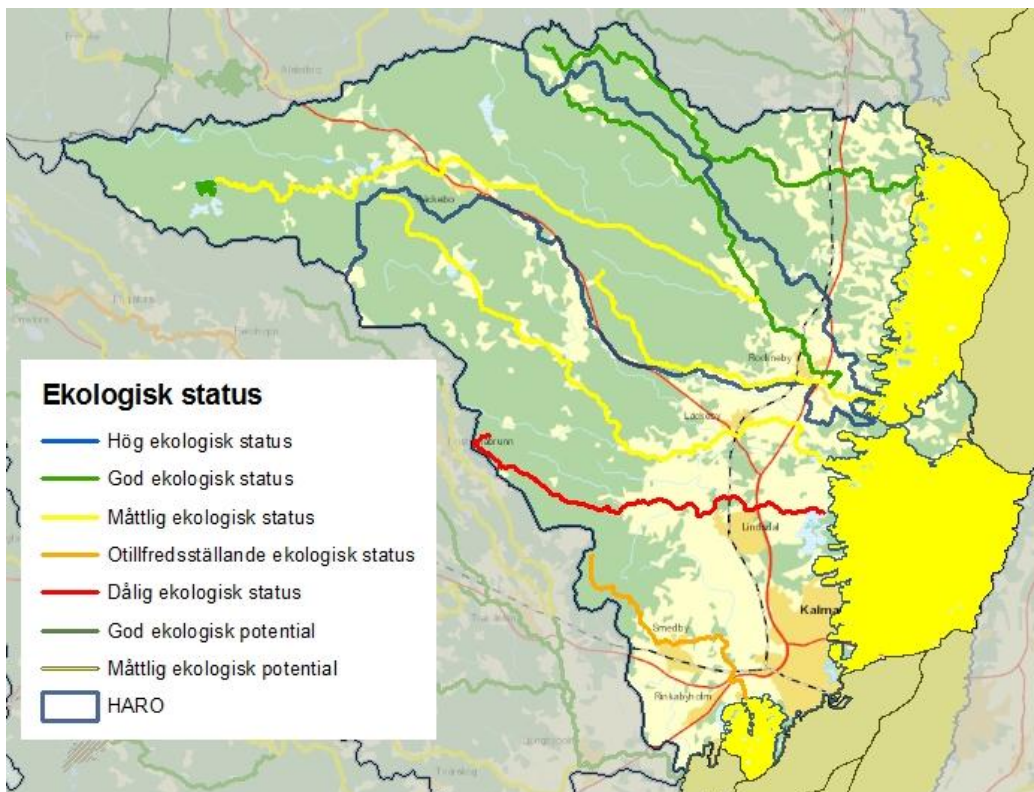
Kontroll av ytvattnets kemiska, kvantitativa och ekologiska status inom åtgärdsområdet sker genom regelbunden kommunal övervakning på ett fåtal stationer i Törnebybäcken, Snärjebäcken och Surrebäcken. I Snärjebäcken sker även provtagning inom kalk-effektuppföljningen. Ingen provtagning sker i Nävraån samt, sedan 2010, i Åbyån. I kustvattenförekomsterna Västra sjön och S n Kalmarsund sker övervakning genom samordnad recipientkontroll i regi av Kalmar läns kustvattenkommitté (<http://www.kalmarlanskustvatten.org/>). Ingen övervakning sker i Bockskärs skärgård.

b. Status i åtgärdsområdet

I Nävraån är den ekologiska statusen god. I Snärjebäckens avrinningsområde bedöms den ekologiska statusen vara sämre än god i 3 av de 5 utpekade vattendragsförekomsterna. I den enda sjön; Stensjön, är den ekologiska statusen god (Figur 1.3). Orsaken till att god ekologisk status inte nås i Snärjebäcken är till största delen övergödning. I samtliga 3 vattendrag i kustområde Kalmar är den ekologiska statusen sämre än god, framför allt som ett resultat av övergödning och fysisk påverkan. Den ekologiska statusen i de utanförliggande kustvattenförekomsterna är måttlig. Orsaken tros till stor del vara övergödning.

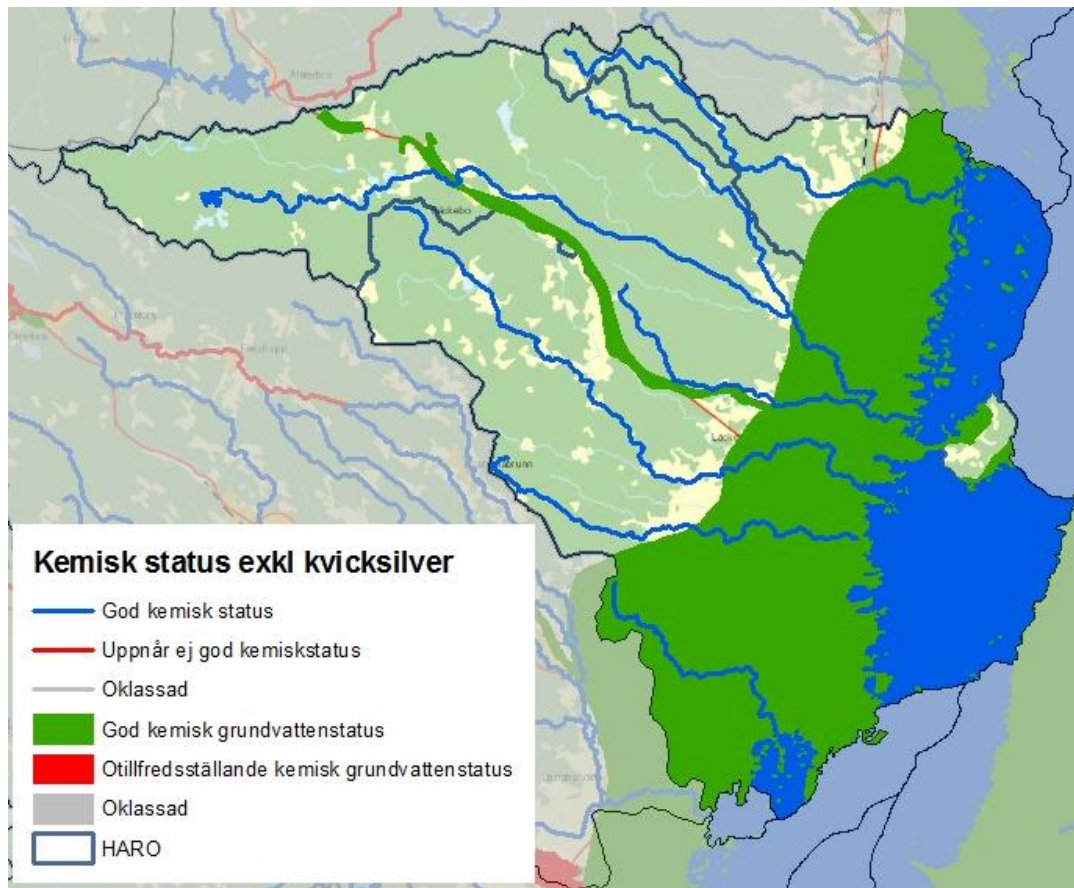

Figur 1.2. Utpekade vattenförekomster i åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån. Källa: VISS 2012-08-01

Figur 1.3. Ekologisk status i ytvatten i åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån. Källa: VISS 2012-08-01

Den kemiska statusen exklusive kvicksilver i åtgärdsområdet är god i alla yt- och grundvattenförekomster (Figur 1.4.). För en grundvattenförekomsten i åtgärdsområdet finns risk att god status inte uppnås 2015 pga höga kloridhalter. Uppföljande provtagning pågår. Inga problem med vattentillgången har identifierats inom grundvattenförekomsterna i åtgärdsområde och de bedöms ha god kvantitativ status.

Figur 1.4. Kemisk status i yt- och grundvatten i åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån. Källa: VISS 2012-08-01

För ytterligare ett antal sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster finns det en risk att god status inte nås 2015. Till exempel de vattenförekomster som idag kalkas (1 sjö och 1 vattendrag) där man gör bedömningen att det finns en risk att statusen kan försämrats om kalkningen upphör. När det gäller kemisk status i grund- och ytvatten har den satts till god även om ingen provtagningsdata finns, vilket är fallet i 11 ytvattenförekomster. Det kan finnas en risk att god status inte uppnås 2015 i dessa vattenförekomster, men detta måste kontrolleras genom mätningar eller förbättrade påverkansanalyser innan eventuella motåtgärder planeras och genomförs.

1.3 Skyddade områden

Inom vattenförvaltningen pekas vissa typer av områden ut som skyddade områden baserat på EU-lagstiftning. Detta är områden som är särskild skyddsvärda och där det finns ett behov av att skyddsarbetet samordnas. Dessa skyddade områden finns definierade i vattenförvaltningsförordningen, och ska inte förväxlas med den typ av områdesskydd som regleras i miljöbalken (naturreservat, nationalparker, biotopskydd etc).

a. Dricksvatten

Dricksvattendirektivet (98/83/EG) syftar till att skydda människors hälsa från skadliga effekter av föroreningar i dricksvattnet samt att säkerställa att vattnet är hälsosamt och rent. I åtgärdsområdet finns 2 dricksvattentäkter som omfattas av direktivet. Det finns även två täkter som saknar skydd.

b. Nitratkänsliga vatten

Nitratdirektivet (91/676/EEG) syftar till att minska föroreningen av vatten med nitrat från jordbruket och känsliga områden som kan ha stor miljöpåverkan på vatten har pekats ut. Hela kuststräckan berörs och omfattas av direktivets regler för spridning av gödsel och riktlinjer för god jordbrukarsed.

c. Avloppskänsliga vatten

Avloppsvattendirektivet (91/271/EEG) handlar om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och som en del av direktivet har känsliga vatten pekats ut. Alla vatten i Sverige, inklusive kustvattnet, har pekats ut som känsliga för fosforutsläpp. Kalmar läns kustområde har även bedömts som känsliga för utsläpp av kväve. Detta innebär att åtgärdsområdet omfattas av direktivets regler för utsläpp av fosfor och kväve.

d. Natura 2000

Natura 2000 syftar till bevarande av biologisk mångfald. Detta görs via och Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (79/409/EEG). I åtgärdsområdet finns 3 områden som omfattas av art- och habitatdirektivet varav ett även omfattas av fågeldirektivet. Skyddsvärd art enligt fågeldirektivet är storlom (*Vattenmyndigheten Södra Östersjön, 2007*).

e. Badvatten

Badvattendirektivet (2006/7/EG) handlar om förvaltning av och kvalitet på badvatten. I åtgärdsområdet finns 2 badplatser som omfattas av direktivet.

I tabellen nedan sammanfattas skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån.

Tabell 1.1 Sammanställning av skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån. Källa: VISS 2012-06-19

TYP AV SKYDDAT OMRÅDE	EU-DIREKTIV	OMFATTNING
Dricksvattenförekomster*	Ramdirektivet för vatten (artikel 7)	2 vattentäkter varav 2 i grundvatten och inga i ytvatten.
Områden för skydd av ekonomiskt betydelsefulla vattenlevande djur- eller växtarter	Fiskvattendirektivet	-
Områden för skydd av ekonomiskt betydelsefulla vattenlevande djur- eller växtarter	Skaldjursdirektivet	Ej aktuellt i Östersjön
Rekreativsvatten/ Badvatten	Badvattendirektivet	2 badplatser
Områden som är känsliga för utsläpp av näringsämnen	Nitratdirektivet	Hela kuststräckan
Områden som är känsliga för utsläpp av näringsämnen	Avloppsdirektivet – kväve	Hela kuststräckan
Områden som är känsliga för utsläpp av näringsämnen	Avloppsdirektivet – fosfor	Hela avrinningsområdet
Livsmiljöer och arter – Natura 2000	Art- och habitatdirektivet	3 vattenrelaterade Natura 2000 områden inom art- och habitatdirektivet varav 1

* Samtliga grundvattenmagasin med betydande dricksvattentäkter, dvs de som i genomsnitt tillhandahåller mer än 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer mer än 50 personer, ska redovisas, oavsett om de är grundvattenförekomster eller inte.

1.4 Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett styrinstrument inom vattenförvaltningen. Normerna uttrycker den kvalitet en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå normen god status till år 2015 och att statusen inte får försämrats. Om den aktuella statusen bedömts som god eller hög och det bedöms att det inte finns någon risk för försämring ska normen fastställas till god respektive hög status 2015. Det vill säga ingen försämring får ske från nuvarande status. Om prognosen är att statusen kan komma att försämrats måste åtgärder vidtas för att bibehålla vattenkvaliteten.

I vissa fall finns det skäl att acceptera en mindre sträng miljö kvalitetsnorm i en vattenförekomst eller att tidpunkten för när god vattenstatus ska vara uppnådd skjuts fram. Tidsfrist kan ges till 2021 eller som längst till 2027. Att tidpunkten flyttas fram innebär dock inte att det går att vänta med att vidta åtgärder för att förbättra kvaliteten. Ett undantag från regeln är motiverat om det är tekniskt omöjligt eller orimligt dyrt att vidta de åtgärder som krävs för att nå god status till 2015. Undantag kan också motiveras om det av naturliga skäl inte är möjligt för vattenmiljön att återhämta sig trots att åtgärder sätts in.

För varje vattenförekomst har två MKN fastställts; en vardera för kemisk och ekologisk status i ytvatten och en vardera för kemisk och kvantitativ status i grundvatten. En översikt presenteras i tabellen nedan. Informationen i denna tabell är hämtad från databasen VISS (www.lst.viss.se) dit tabellen även är länkad.

Inom åtgärdsområde Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån har en tredjedel av vattendragen (3 st) fått undantag i form av tidsfrist till 2021 för att uppnå god ekologisk status för fysisk påverkan (Tabell 1.2). Även de tre kustvattenförekomsterna har undantag i form av tidsfrist till 2021, i deras fall för övergödning. Övriga ytvattenförekomster (6 vattendrag och 1 sjö) ska uppnå god ekologisk status 2015. Vad gäller kemisk status ska samtliga yt- och grundvattenförekomster i åtgärdsområdet uppnå god kemisk status 2015. Grundvattenförekomsterna ska även uppnå god kvantitativ status 2015.

Tabell 1.2. Status och kvalitetskrav (miljö kvalitetsnormer) för ytvatten. HARO = huvudavrinningsområde.
Källa: VISS 2012-08-01

EU-ID	Vattenförekomst namn	HARO	Ekologisk status eller potential 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Kemisk status 2009 (exkl Hg)	Kvalitetskrav och tidpunkt	Kompletterande krav för skyddade områden
SE629781-152732	Torsbäcken	76	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE628439-152591	Törnebybäcken	76/77	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	

Underlagsdokument till åtgärdsprogram inom vattenförvaltningen. Arbetsmaterial, Länsstyrelsen i Kalmar län
(2012-12-06) Kalmar-Snärjebäcken-Nävraån

SE629655-152251	Åbyån	76/77	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE630796-151644	Snärjebäcken: Norrebäcken- Stensjön	76	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	Gynnsam bevarandestatus
SE630828-152843	Nävraån	75/76	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE630729-152726	Norrebäcken	76	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE629618-153533	Ryssbyån: myningen Bockskärs skärgård - Torsbäcken	76	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE629127-152494	Surrebäcken	76/77	Dålig ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE629893-153296	Ryssbyån: Torsbäcken - Norrebäcken	76	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE630746-150410	Stensjön	76	God ekologisk status	God ekologisk status 2015	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	Gynnsam bevarandestatus
SE565000-162825	Bockskärs skärgård		Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	Gynnsam bevarandestatus
SE563825-161810	Västra sjön		Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	
SE564250-162500	S n Kalmarsund		Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	God kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus 2015	Tillfredsställande badvattenkvalitet och Gynnsam bevarandestatus

Tabell 1.3. Status och kvalitetskrav (miljökvalitetsnormer) för grundvatten. HARO = huvudavrinningsområde.
Källa: VISS 2012-08-01

EU-ID	Vattenförekomst namn	HARO	Kvantitativ status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Kemisk status 2009	Kvalitetskrav och tidpunkt	Kompletterande krav för skyddade områden
SE630880-151369	Ås vid Bäckebo-Rockneby, Svensborg	76	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	
SE630049-152239	Ås vid Bäckebo-Rockneby, Rockneby	76/77	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	
SE630683-151659	Ås vid Bäckebo-Rockneby, Bäckebo	76	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna
SE631061-150919	Ås vid Bäckebo-Rockneby, Knivingaryd	76	God kvantitativ status	God kvantitativ status 2015	God kemisk grundvattenstatus	God kemisk grundvattenstatus 2015	Krav enligt dricksvattenföreskrifterna

1.5 Sammanställning av regionala miljömål och målsättningar enligt BSAP

a. Miljömål

Sveriges riksdag har fattat beslut om 16 nationella miljökvalitetsmål. Av de 16 målen har fem direkt koppling till vatten: *Grundvatten av god kvalitet, Bara naturlig försurning, Levande sjöar och vattendrag, Ingen övergödning och Hav i balans samt levande kust och skärgård*. Även miljömålen *Myllrande våtmarker* och *Giffri miljö* har betydelse för vattenförvaltningen. Inom miljömålsarbetet har regionala åtgärdsprogram för att nå mål och delmål tagits fram. Även om miljömåls åtgärdsprogram ser väldigt olika ut över landet bör de till stora delar samverka med vattenförvaltningens åtgärder, men det finns skillnader både vad gäller ambitionsnivå och den legala grunden för åtgärderna. Miljömålsåtgärderna är till exempel inte juridiskt bindande för utpekade aktörer.

Arbetet med vattenförvaltningen bidrar i stor utsträckning till att nå de vattenrelaterade miljömålen. Dock finns det ett behov av bättre och tydligare samordning av arbetet med vattenförvaltningen och miljömålen, och i slutändan kan man behöva väga olika mål och åtgärdsprioriteringar mot varandra. Skillnader i mål och prioritering gäller framförallt miljömålet *Levande sjöar och vattendrag*. Inom ramen för detta miljömål har man pekat ut värdefulla vatten, för att få ett underlag för att prioritera var arbetet med skydd och restaurering i första hand ska genomföras. I stor utsträckning handlar det om vatten som redan idag har god status. Detta innebär att vatten som prioriteras för åtgärder för att nå miljömålet *Levande sjöar och vattendrag* inte nödvändigtvis är prioriterade för åtgärder enligt vattenförvaltningsförordningen. Prioriteringar enligt miljömålen behöver vägas in i de förslag på kostnadseffektiva åtgärds kombinationer som Åtgärdsprogrammen föreslår.

b. Värdefulla vatten

Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet har tillsammans med länsstyrelserna sammanställt nationellt värdefulla sötvattensområden sett utifrån natur- fiske- och kulturmiljösynpunkt. Områdena pekades ut 2006 i samband med framtagandet av en nationell strategi för skydd av särskilt värdefulla sjöar och vattendrag. I åtgärdsområdet har inga vatten pekats ut som nationellt värdefulla av Naturvårdsverket. Däremot är delar av Snärjebäckens avrinningsområde (Alsterån och Snärjebäcken: Alsterbro glasbruk m m – Bäckebo) utpekade som särskilt värdefullt vatten av Riksantikvarieämbetet. Även de södra delarna av kustområde Kalmar är ingår i ett större utpekade område (Möres centralbygd).

c. Baltic Sea Action Plan och det marina direktivet

Förutom vattendirektivet så har Sverige och de andra länderna med avrinning till Östersjön kommit överens om en aktionsplan för Östersjön, Baltic Sea Action Plan (BSAP). Planens mål är att Östersjön ska nå en god miljömässig status 2021 och den innebär att Sverige och övriga länder har åtagit sig att göra belastningsminskningar för kväve och fosfor. Enligt preliminära beräkningar ska Sverige reducera utsläppen till Egentliga Östersjön med 290 ton fosfor och 8 100 ton kväve (*Naturvårdsverket, 2008*). Aktionsplanen och beräkningarna ska revideras 2013, varefter åtgärderna måste börja genomföras. Sedan överenskommelsen om BSAP har EU också formulerat ett direktiv för havsmiljön, det Marina direktivet. Syftet med direktivet är att bevara eller uppnå god miljöstatus i EUs marina vatten senast 2020. Under 2012 görs en inledande bedömning av de marina miljöerna och en beskrivning av det önskade tillståndet. Även inom det marina direktivet kommer beslut att fattas om miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för marina miljöer (Östersjön och Nordsjön för Sveriges del) ska vara utformade senast 2015. Vattendirektivet och det marina direktivet överlappar varandra i

kustvattnet och arbetet med att uppnå målsättningarna i de två direktiven och BSAP samverkar.

1.6 Referenser

Kalmar kommun. Naturvårdsprogram för Kalmar kommun: Beskrivande del. 1997

Länsstyrelsen Kalmar län. Natur i Östra Småland. Redaktör Forslund, Markus. KalmarSund Tryck. 1997

Länsstyrelsen Kalmar län. Regional kalkåtgärdsplan 2011-2015: Kalkningsverksamheten i Kalmar län. 2011

Länsstyrelsen Kalmar län. Meddelande 2003:19. Inventering av lek- och uppväxtområden för Kalmar läns kustbestånd av gädda och abborre 2002/2003 – med inriktning på grunda havsmiljöer. 2003.

Naturvårdsverket. Rapport 5830. Sveriges åtaganden i Baltic Sea Action Plan, delrapport. 2008

Naturvårdsverket. Rapport 5670. Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Götaland. 2007

Nybro kommun. Miljökontoret informerar: Naturvärdesbedömning av sjöar. 1994

SMHI. Delavrinningsområdes-skikt. 2011

Statistiska centralbyrån. Statistik på avrinningsområdesnivå. 2005

Vattenmyndigheten Södra Östersjön. Kunskapsöversikt: Snärjebäckens avrinningsområde med kustområde 75/76 (Nävraån) och 76/77 (Kalmar). Delrapport inom Kulturmiljö och vattenförvaltning – planeringsunderlag för Södra Östersjöns vattendistrikt. Arbetsmaterial. 2012

VISS; www.viss.lst.se